

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Osvobození 212

DYMOKURY

ŠKOLNÍ DRUŽINA

OBSAH

1	Identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika školní družiny.....	5
3	Formy vzdělávání.....	7
4	Obsah vzdělávání	8
5	Cíle výchovně vzdělávací činnosti.....	9
6	Tematické celky	10
7	Dokumentace školní družiny.....	11

Předkladatel:

Masarykova základní škola Dymokury, okres Nymburk

Osvobození 212

289 01 Dymokury

Ředitelka školy: Mgr. Martina Martínková

Telefon 325 635 134 - ředitelna školy
325 635 727 - školní družina

e-mail: mzsdymokury@gmail.com

www.mzsdymokury.cz

IČO: 616 31 981

IZO: 102 374 937

RED-IZO: 600 050 700

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Obec Dymokury

Revoluční 97

289 01 Dymokury

IČO: 00 239 089

PLATNOST DOKUMENTU: OD 1. 9. 2019

2 Charakteristika ŠD

Školní družina při MZŠ Dymokury slouží především k odpočinku, rekreaci a dále k rozvoji zájmů žáků v době po vyučování, k efektivnímu využití volného času. Školní družina také dává prostor ke vzájemné komunikaci mezi žáky, rodiči a vychovatelkou. Školní družinu (dále jen ŠD) navštěvují žáci 1. – 4. ročníku základní školy. Její činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek žáků, zájmové vyžití, hru a zábavu. Rozvíjí osobní a sociální kompetence.

2.1 Velikost a vnitřní organizace zařízení

Družinu tvoří dvě oddělení. Maximální kapacita je 60 žáků, 2 oddělení, maximálně 30 žáků v jednom oddělení. Školní družina poskytuje svou činnost každodenně, a to v závislosti na rozvrhu základní školy pro příslušný školní rok.

Při běžných činnostech zodpovídá jedna vychovatelka za 30 žáků, při vycházkách, výletech a jiných mimořádných činnostech je počet dětí stanoven na 25 žáků. Při překročení počtu 25 vykonává zároveň dohled nad žáky osoba pověřená ředitelkou školy.

2.2 Přijímání žáků

Kritéria pro přijímání žáků

Žák navštěvuje MZŠ Dymokury.

Přednostně jsou přijímáni žáci 1. - 3. ročníku. Do naplnění kapacity 60 žáků i žáci 4. ročníku.

Po naplnění kapacity jsou žáci přednostně přijímáni do školního klubu.

Ve škole je výtah pro žáky s tělesným handicapem, do prostor školní družiny lze v případě potřeby instalovat dřevěné nájezdy pro vozíčkáře.

Průběh docházky

Zápis do ŠD na daný školní rok probíhá první týden v září, v případě potřeby během školního roku kdykoliv. Žák navštěvuje školní družinu v rozsahu uvedeném na Zápisovém lístku. O změnách docházky či jejím ukončení informuje zákonný zástupce vychovatele písemně. O přijetí či vyloučení rozhoduje ředitelka školy

Důvody pro ukončení docházky či vyloučení ze školní družiny:

Hrubé porušování vnitřního řádu školní družiny.

Neuhrazení úplaty tři po sobě jdoucí měsíce dle Pokynu ředitelky školy k poskytování úplaty za vzdělávání ve školní družině.

Písemné odhlášení zákonným zástupcem.

2.3 Materiální, ekonomické a personální podmínky

2.3.1. Prostorové a materiální podmínky

Školní družina má v hlavní budově školy své samostatné prostory. Herna s kobercem, pracovní kout s nastavitelným nábytkem, cvičná kuchyňka vybavená nádobím a dvěma sporáky, studovna a keramický ateliér. Žáci mají k dispozici kytary, elektronické piáno, CD přehrávač, DVD, video, PC s připojením na internet, hračky, deskové hry, knihovnu, sportovní náčiní, materiál potřebný k vyrábění, keramickou pec. V případě potřeby využívají interaktivní tabuli v učebnách, tělocvičnu, cvičební nářadí, fotbalové a dětské hřiště, školní zahradu a přilehlý les.

2.3.2 Ekonomické podmínky

Školní družina je poskytována v souladu se zákonem za úplatu, jejíž výše je stanovena pro každý školní rok ředitelem školy, je upravena ve Vnitřním řádu školní družiny. Platby jsou využívány na nákup drobného materiálu, her a pomůcek, které žáci využívají při činnostech ve školní družině.

2.3.3 Personální podmínky

Pravidelnou činnost ŠD zajišťují 2 vychovatelky. Obě mají potřebnou kvalifikaci. Zúčastňují se akreditovaných vzdělávacích akcí a seminářů. Jsou iniciátory a průvodci žáka při činnostech, které motivují, navozují, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, schopnost být sám sebou, umět žít v sociální skupině i v multikulturní společnosti.

2.3.4 Psychosociální podmínky

Žák školního věku se neustále vyvíjí, stále poznává nové jevy, učí se poznávat sám sebe, své myšlenky, myšlení, postoje. Prostředí ve školní družině ho má podněcovat a vést k vlastnímu sebehodnocení. Důležité je i uvědomění si své pozice v kolektivu ostatních žáků a snaha vybudovat a obhájit si své „místo.“

Respektujeme jedinečnost jednotlivce, jeho věkové a individuální zvláštnosti. Vedeme žáka k odpovědnosti za své učení a chování. Vedeme je ke spolupráci, vzájemnou pomocí si žáci vytváří kladné vztahy k druhým lidem. Chráníme žáky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Činnosti ve školní družině respektují principy trvale udržitelného rozvoje. Vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě, ke všemu živému a ukazujeme jim, jak žít dle ekologických a environmentálních principů. Zejména chápat člověka jako součást přírody, chápat základní ekologický cyklus, souvislosti časové i prostorové. Cílem je prožívat hezké okamžiky v příjemném a zdravém prostředí.

2.3.5 Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD

Ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací

Vychovatelka eliminuje možné úrazy poučením o bezpečnosti na začátku školního roku, dále pak v průběhu školního roku před každou činností a prázdninami. Zdravé prostředí užívaných prostorů – podle platných norem (vhodně vybavené prostory, odpovídající světlo, bezhlučnost, čistota, větrání, teplota a hygienické vybavení prostoru). Ochrana žáků před úrazy, znalost 1. pomoci (žáci i pedagogové).

2. 3. 6 Podmínky pro pobyt žáků se spec. vzdělávacími potřebami

Při práci s těmito žáky přihlížíme k jejich specifickým potřebám. Všichni přihlášení žáci se speciálními potřebami mají možnost se zúčastnit zájmového vzdělávání v ŠD a jsou plně integrováni do všech činností. Jejich obsah, formy a používané metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.

Žákům z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením věnujeme specifickou péči. Mají možnost se zapojit do všech forem činností.

2. 4 Klíčové kompetence

Představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu docházky do školní družiny. Vzájemně se prolínají všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

- 1 Kompetence k učení – žák se učí s chutí, získané vědomosti a dovednosti uplatňuje v praxi, vyhledává informace z různých zdrojů (knihy, časopisy, PC), klade si otázky, hledá na ně odpovědi, umí zhodnotit své výkony a prezentuje výsledky své práce.
- 2 Kompetence k řešení problémů – započaté činnosti dokončuje, rozlišuje správná a chybná řešení a hledá nová, promýšlí a plánuje řešení problému, uvědomuje si zodpovědnost.
- 3 Kompetence komunikativní – souvislými větami formuluje myšlenky, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, vyjadřuje své pocity řečí, gestem, mimikou, rozvíjí slovní zásobu.
- 4 Kompetence sociální a interpersonální – samostatně se rozhoduje, je odpovědný za své chování, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- 5 Kompetence občanské – uvědomuje si svá práva a povinnosti, dbá o své zdraví a bezpečí, chová se zodpovědně k sobě i ostatním, odhaduje rizika svých nápadů, učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit.
- 6 Kompetence k trávení volného času – rozvíjí kladné vztahy v kolektivu, učí žáky spolupracovat a orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času.

2. 5 Skladba zaměstnání

Vychovatelka vybírá činnosti přiměřené věku dětí tak, aby nedošlo k jejich zranění. V denním režimu je dbáno na dostatek relaxace, aktivní pohyb a pobyt venku.

Denní režim ŠD

7:00 – 7: 30 ranní činnosti, zájmová činnost, příprava na vyučování
11:10 - 13:00 oběd ve školní jídelně/ dle denního rozvrhu jednotlivých tříd
odpočinková činnost ve školní družině, pobyt na hřišti

13:00 - 13:30 zájmová činnost

13:30 - 15:00 rekreační činnost – pobyt venku, dle počasí

15:00 - 16:00 hygiena, pitný režim, příprava na vyučování

Stravovací návyky a pitný režim

Vychovatelka dbá na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků, stolování v jídelně a pitný režim.

Označení nebezpečných předmětů

Vychovatelka na začátku školního roku seznamuje žáky s provozními řády využívaných prostor. (Školní jídelna, škola, školní družina, keramický ateliér, cvičná kuchyňka, tělocvična, školní hřiště).

Dostupnost prostředků první pomoci

Školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou.

3 Formy vzdělávání

3.1 Činnost ŠD

Pravidelná

Výchovná, vzdělávací a zájmová činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání.

odpočinková a rekreační činnost – spontánní či nabízené aktivity na odstraňování únavy, regeneraci duševních a fyzických sil

zájmové činnosti – převahu hraje vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení.

- činnosti probíhají individuálně, skupinově, spontánně či organizovaně (výtvarná, pracovní, přírodovědná a hudební)

příprava na vyučování – žáci si po dohodě vychovatelky s rodiči vypracovávají domácí úkoly (samostatně nebo s pomocí vychovatelky), procvičují učivo hravou formou – didaktické, vědomostní, soutěživé hry, práce s knihou, časopisem, encyklopedií atd...

Příležitostná

Výchovně vzdělávací, zájmová a rekreační činnost je organizovaná nepravidelně dle potřeb dětí a možností školní družiny. Může být prováděna ve školní družině, ale i mimo ni. Příležitostná činnost není zahrnuta do týdenní skladby zaměstnání.

Spontánní

Je uplatňována především v době mezi vyučováním a po 15. hodině. Dítě se může samostatně rozhodovat o své činnosti.

Jednotlivé činnosti lze měnit podle počasí a časových možností. Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

3.2 Požadavky pro volný čas

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času – navození a motivování činností.

Požadavek dobrovolnosti – všechny činnosti k přiměřenému věku a jejich momentálnímu stavu, na základě vzbuzeného zájmu a motivace.

Požadavek zajímavosti – činnosti pro děti atraktivní, pestré, jiné než ve vyučování.

Požadavek aktivity – dítě samo navrhuje činnost, pomáhá při její realizaci

Požadavek citlivosti a citovosti – činnosti by měly přinášet kladné emoce z činnosti i z ocenění.

Požadavek seberealizace – prostřednictvím činností vytvářet žádoucí sociální kontakty.

4 Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

4.1 Místo, kde žijeme

Domov: okruh rodiny a jejích členů, výroba dárků pro členy rodiny, zdravé prostředí v rodině, spolupráce s rodinou, posílení vztahu k rodině

Škola: vytváření kladného vztahu ke škole, orientace ve škole, školní režim, bezpečná cesta do školy, orientace v blízkém okolí školy, dopravní značky a předpisy

Obec: seznamování s historií a současností naší obce, historické budovy, orientace v plánu obce, důležité instituce v obci (obecní úřad, pošta, školy..)

Naše vlast: Praha- hl.město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví

4.2 Lidé kolem nás

Rodina a kamarádi: soužití v rodině, v kolektivu třídy, družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidské vlastnosti, lidé s různými poruchami, povolání, pomoc druhému

Soužití: pravidla slušného chování, slušné chování ve veřejných prostorech, používání kouzelných slovíček, obhajování vlastního názoru a přijímání názoru druhých, společná hra a práce v kolektivu, osobní hygiena, zásady správného stolování, charakterové vlastnosti

Povolání: zdůrazňujeme důležitost jednotlivých povolání a jejich propojení, tematické hry

4.3 Lidé a čas

Volný čas: důležitost denního režimu, vhodné využití volného času (zájmové kroužky, četba, sport, aktivní a pasivní odpočinek, zdraví člověka)

Orientace v čase: roční období a jejich charakteristika (rok, měsíc, týden), denní režim

Lidé a minulost: jak se mění lidé, věci, budovy, obec, moderní technika, tradice a řemesla, lidové zvyky, pověsti z blízkého okolí, hrady a zámky

4.4 Rozmanitost přírody

Životní prostředí: pravidla chování v přírodě, ochrana přírody, pranostiky, třídění odpadu, přírodovědné vycházky, úklid v okolí školy

Roční období: sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání zvířat a rostlin, vyhledávání informací na internetu a v encyklopediích

4.5 Člověk a jeho zdraví

První pomoc: při drobných poraněních, při požáru, při zasažení elektrickým proudem, předcházení úrazů, důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci

Péče o zdraví: dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí, řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana), dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty, návštěva lékaře, přenosné nemoci, použití léků, vytváření příjemného prostředí

Zdravý jídelníček: sestavování zdravého jídelníčku, sledování jídelníčku ve školní jídelně, správné uchovávání potravin, význam ovoce a zeleniny, dodržování pravidelného stravování a pitného režimu, rozhovory o zdravém životním stylu

Pobyt venku: pobyt na školním hřišti, v lese, míčové a pohybové hry, turistické vycházky, překonávání přírodních překážek, atletické soutěže

5 Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- motivovat žáky k celoživotnímu učení
- podněcovat je k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- rozvíjet vnímavost k lidem, prostředí a přírodě
- učit žáky aktivně chránit své zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám
- pomáhat žákům rozvíjet vlastní schopnosti, nadání, talent
- smysluplné vyplnění volného času

6 Tematické celky - pravidelná činnost

Podzim – září říjen listopad	- zahájení školního roku - seznámení s režimem školní družiny, se zaměstnanci školy - dodržování pravidel a bezpečnosti v družině a při pobytu venku - řád ŠD - orientace v okolí školy i uvnitř budovy - barevný podzim - výtvarné a pracovní činnosti, pozorování změn v přírodě, ochrana životního prostředí (třídění odpadu) - vycházky do přírody, hry v přírodě, sběr přírodnin - podzim na zahradě a v lese – ochutnávky - ovoce a zeleniny, zvířata v lese, ptactvo na podzim - pravidla silničního provozu, dopravní značky - výchova ke zdraví - vitamíny, ovoce, oblékání dle počasí - pohybové hry, poslech CD, zpěv, tanec, četba knih, časopisů - příprava na vyučování- didaktické a stolní hry, diskuze
---	--

Zima – prosinec leden únor	- Mikuláš - Vánoce u nás a ve světě - zhotovení dárků, vánočních dekorací a přáníček na Vánoce - družinové vánoční posezení - Tři králové - výroba dárků budoucím prvňáčkům - zimní radovánky – soutěže na sněhu, pozorování změn v přírodě, zvířecí stopy, krmení zvířete - masopust – výroba masek, karneval - výchova ke zdraví – předcházení omrzlin, úrazy a pády na zledovatělém povrchu - pohybové hry, poslech CD, zpěv vánočních koled, četba knih - příprava na vyučování- didaktické hry, časopisy, hádanky
Jaro – březen duben květen	- vítání jara, vycházky do přírody, pozorování jarní přírody, hry v přírodě (poznáváme jarní květiny - byliny a stromy) - březen - měsíc knihy a internetu - Velikonoce – zvyky, tradice (malování kraslic, pletení pomlázky, pečení beránků, velikonoční koledy) - výtvarné a pracovní činnosti dle tématu - Slet čarodějnic - Den země, Den matek, Den Evropy - děti v dopravě – chodci, cyklisté, základní dopravní značky - výchova ke zdraví - pohybové hry, poslech CD, zpěv písní s jarní tematikou, - příprava na vyučování – didaktické hry, práce s encyklopedií
Léto – červen	- Den dětí ve školní družině (odpoledne plné her) - výchova ke zdraví – úpal, úžeh, drobná poranění, bezpečnost při koupání, předcházení patologickým jevům - vycházky, hry v přírodě a na hřišti, atletika - výtvarné a pracovní činnosti dle tématu - voda v přírodě – život ve vodě - pohybové hry, zpěv písní s letní tematikou - příprava na vyučování – diskuze, komunikace v kruhu, společenské hry